

Datum: 29-04-2021
Betreft: Zienswijze op Regeling Bodemkwaliteit 2021 & Nota van Toelichting

Geachte dame/heer,

Cascade is de brancheorganisatie van zand- en grindwinners en het overige oppervlaktedelfstofwinnende bedrijfsleven. Onze brancheorganisatie vertegenwoordigt ca. 90% van de bedrijven die zich bezighouden met de winning van primaire bouwgrondstoffen (zand, grind, zilverzand en klei) in Nederland.

Cascade heeft met belangstelling kennisgenomen van de (concept) Regeling bodemkwaliteit 2021 en de hiertoe behorende Nota van toelichting. Over het algemeen lijkt de regeling in voldoende mate aan te sluiten op de Aanvullingswet bodem. Cascade constateert echter dat enkele eminente punten ontbreken in het voorliggende concept. Dit is in de visie van Cascade een gemiste kans.

In deze zienswijze wordt uiteengezet welke belangrijke punten volgens Cascade ontbreken in het voorliggende concept, en wordt aangegeven waarom het van belang is dat deze ingevoegd worden. In de bijlage wordt ingegaan op specifieke artikelen en tekstgedeelten uit de voorliggende documenten.

Invoegen (strakke) regelgeving melden en toepassen van materiaal

In voorliggende Regeling wordt het voortraject van de toepassing van grond en baggerspecie uitvoerig (en tot in detail) beschreven. In de visie van Cascade ontbreekt echter de (noodzakelijke) strakke regelgeving omtrent het uiteindelijke melden en het daadwerkelijk toepassen van het materiaal. Ten behoeve van het eerlijk en op de juiste manier beoordelen van materiaal is het van groot belang dat er een duidelijk kader voor het uitvoeringstraject bestaat. Hiermee wordt voorkomen dat er zonder een sluitende en duidelijke onderbouwing partijen niet toegepast kunnen worden.

Het ontbreken van een dergelijk kader is momenteel duidelijk merkbaar in de praktijk. Het is een omissie. Op dit moment kan een partij toereikend bevonden worden door het ene bevoegd gezag, terwijl het andere bevoegde gezag dezelfde partij als niet-toereikend beoordeelt. Ook komt het voor dat partijen zonder (gedegen) onderbouwing als niet toereikend beoordeeld worden. Vanuit de huidige structuur is het daarnaast niet mogelijk in beroep/bezwaar te gaan tegen een dergelijk besluit.

Het bovenstaande toont aan dat het huidige systeem onvoldoende duidelijkheid, zekerheid en vertrouwen schept voor diegenen die het materiaal toepassen. Door het huidige mandaat (macht) dat beoordelaars hebben bestaat er een ongelijk speelveld en lijkt er ruimte voor willekeur. De huidige werkwijze zorgt voor ongelijkwaardigheid tussen het bedrijfsleven dat materiaal toepast en de beoordelaars. Het leidt aan beide kanten tot frustratie en is een voedingsbodem voor geschillen.

Cascade verzoekt daarom een extra hoofdstuk op te nemen in de Regeling bodemkwaliteit, waarin de (noodzakelijke) regels voor het melden en toepassen van materiaal eenduidig (zonder ruimte voor interpretatieverschillen) opgeschreven staan (waarop bij geschillen teruggevallen en naar verwezen kan worden).

Ontbreken normstelling PFAS & (uitgewerkte) systematiek niet-genormeerde stoffen

Op pagina 15 & 16 van de Nota van toelichting wordt onder punt 2.8 aangegeven welke inhoudelijke wijzigingen van de Regeling bodemkwaliteit bij de herziening niet meegenomen zijn. Hiertoe behoren onder meer de normstelling voor PFAS en de invoering van een gedetailleerd uitgewerkte systematiek voor het omgaan met niet genormeerde stoffen.

Ondanks dat Cascade begrip heeft voor het argument dat dit procesmatig niet meer door te voeren is voorafgaand aan het inwerktreden van de Omgevingswet, wil Cascade met klem benadrukken dat er op deze onderwerpen wel écht spoedig actie ondernomen dient te worden.

Normstelling PFAS

De situatie rondom PFAS heeft aangetoond dat het plots invoeren van een soort stand-stil beleid en ontbreken van een duidelijk en werkbaar kader grote effecten heeft op de praktijk. Het lang uitblijven van een duidelijke normstelling zorgt voor grote problemen bij de toepassing van materiaal waar PFAS

in aanwezig is. In het verleden (en nog steeds) heeft dit meermaals tot onnodige stagnatie van de werkzaamheden geleid. Het heeft de BV Nederland veel gekost, het bedrijfsleven is zeer geraakt, veel projecten zijn daarnaast door de voortdurende onzekerheid nog steeds niet op de markt gekomen. Dit is onwenselijk en is een situatie die in de toekomst zo veel als mogelijk voorkomen moet worden. Cascade verwacht hierbij optimale inzet van de overheid. Daarnaast verwacht Cascade maximale inzet van de overheid betreffende het tegengaan van het in eerste instantie lozen (of uitstoten) van dergelijke stoffen in het milieu. Wanneer dit niet gebeurt zal men aan het eind van de keten geconfronteerd blijven worden met dergelijke stoffen en blijft het dweilen met de kraan open.

Systematiek niet-genormeerde stoffen

Bij een niet-genormeerde stof is het niet mogelijk om te verwijzen naar streefwaarden, interventiewaarden of indicatieve niveaus t.b.v. het beoordelen van (mogelijke) verontreiniging. Om te voorkomen dat partijen onnodig of zonder goede onderbouwing als niet-toereikend beoordeeld worden is het van belang dat er een duidelijk protocol bestaat waarin aangegeven wordt hoe om te gaan met de niet-genormeerde stoffen. Op pagina 36 van de Nota van toelichting wordt aangegeven dat er door verschillende overheden gewerkt wordt aan een algemene methodiek voor de omgang met niet genormeerde stoffen. De bedoeling is dat deze methodiek een handvat oplevert voor de invulling van de zorgplicht bij de aanwezigheid van niet-genormeerde verontreinigende stoffen. Cascade is van mening dat het cruciaal is dat een dergelijke methodiek met grote spoed verwerkt wordt in de Regeling Bodemkwaliteit, aangezien de huidige situatie tot onnodige problemen en stagnatie zal (kunnen) leiden.

Conclusie

Zoals in de introductie van deze zienswijze is aangegeven, is Cascade van mening dat de Regeling Bodemkwaliteit 2021 in voldoende mate aansluit bij de Aanvullingswet bodem. Echter is ook duidelijk dat er nog enkele belangrijke punten ontbreken in het voorliggende concept. Op het gebied van het melden en toepassen van materiaal voorziet de Regeling niet voldoende in het verschaffen van een strakke, eenduidige regelgeving. Om een ongelijk speelveld tegen te gaan, waar het bedrijfsleven is overgeleverd aan de wijze van interpretatie en willekeur van het bevoegd gezag, is het van cruciaal belang dat er op dit punt een duidelijk kader en werkbaar ingevoegd wordt. ***Cascade verzoekt daarom om ook voor het melden en toepassen strakke regels in te voegen in de Regeling bodemkwaliteit.***

Tevens wil Cascade in deze zienswijze benadrukken dat het van groot belang is dat er spoedig een normstelling voor PFAS en een gedetailleerd uitgewerkte systematiek voor de omgang met niet-genormeerde stoffen ingevoegd wordt. In de Nota van toelichting wordt aangegeven dat deze onderwerpen gezien het te doorlopen proces van aanpassing niet meegenomen kunnen worden in de voorliggende aanpassing van de Regeling. Ondanks dat Cascade hiervoor begrip heeft vanwege de complexiteit en tijdsdruk, ***verzoekt Cascade met klem om deze punten wel zo snel als mogelijk te verwerken in de Regeling bodemkwaliteit.***

In de bijlage op de volgende pagina's kunt u de op- en aanmerkingen m.b.t. de specifieke (tekstuele) inhoud van de documenten vinden.

Bij vragen is Cascade uiteraard beschikbaar voor het geven van nadere toelichting.

Hoogachtend,

ir. L.A.C. (Leonie) van der Voort
Directeur Cascade

Bijlage

In deze bijlage zijn de commentaren van Cascade op de specifieke artikelen en tekstgedeelten uit de Regeling bodemkwaliteit en de Nota van toelichting te vinden.

Korte commentaren op de documenten

1. *Invoegen bepaling en definitie van bodemvreemd materiaal*
Het is van belang dat er een duidelijke richtlijn bestaat voor de bepaling van de (soorten) bodemvreemde materialen en de afbakening hiervan. In de praktijk wordt momenteel reeds van bodemvreemd materiaal gesproken wanneer er (bijvoorbeeld) boombladeren in het materiaal terechtgekomen zijn. Cascade verzoekt een definitie van dit begrip in te voegen.
2. *Parameters sulfaat en chloride*
In de praktijk is er al enkele jaren discussie en onduidelijkheid over de huidige parameters van sulfaat en chloride. Mede daarom bevreemdt het Cascade dat deze parameters in de voorliggende regeling niet zijn aangepast, zijn gewijzigd of uitvoeriger worden toegelicht.
3. *Onderzoek asbest*
Cascade stelt voor om aanvullend onderzoek voor asbest uit te voeren wanneer in bodemvreemd materiaal > D(16) mm asbest en/of asbestverdacht materiaal is aangetroffen.
4. *Werkwijze problemen kolomproef*
In de praktijk komt het voor dat de kolomproef dichtslaat bij een proef met materiaal dat weinig of geen water doorlaat. In de huidige regeling is niet opgenomen hoe hiermee om te gaan. Cascade verzoekt om dit te verduidelijken.
5. *Toetsing immobilisatie bouwstof*
In het kader van hergebruik acht Cascade het nuttig om ook te toetsen of er bij het proces van bouwstof-immobilisatie niet-vormgegeven bouwstoffen aanwezig zijn/ontstaan (o.a. granulaten).

Commentaren op specifieke artikelen/tekstgedeelten regeling bodemkwaliteit

Artikel 1.1 (begripsomschrijvingen)

Begrip: andere verontreinigde stof dan in bijlage B vermeld

Cascade verzoekt om hieraan toe te voegen: 'tenzij de stof in de omgeving voorkomt/van nature aanwezig is in de ontvangende bodem'.

Begrip: zout oppervlaktewaterlichaam

Cascade verzoekt om te verduidelijken of het Eems-Dollard gebied onderdeel is van de Waddenzee, welke onder dit begrip wordt genoemd.

Artikel 3.11 (bepaling of sprake is van grond of baggerspecie)

De wijze van bepalen waarop materiaal wordt gekwalificeerd als baggerspecie of grond vraagt een betere definitie van de begrippen 'landbodem' (boven wateroppervlak) en 'waterbodem' ((gedeeltelijk) onder wateroppervlak) dan momenteel beschreven in de Bodemrichtlijn.

In voorliggend concept lijkt materiaal tijdens de droge winning 'grond' te zijn, en zodra men het (grond) water ingaat wordt dit 'baggerspecie'. Dit wekt verwarring, bijvoorbeeld wanneer het gaat om tijdelijke diepe plassen (welke uiteindelijk volledig gedempt worden). Dit materiaal is bij oplevering landbodem, maar kan volgens de huidige definitie (op een zeker moment) ook als waterbodem gekwalificeerd worden. In de praktijk werkt dit tevens onduidelijkheid in de hand over wie het bevoegd gezag is (i.e. gemeente, waterschap). Cascade verzoekt daarom deze definities te verduidelijken.

Artikel 4.11 (inhoud verklaring op grond van een partijkeuring)

Bij punt 1d onder artikel 4.11 wordt aangegeven dat een partijkeuring een uniek nummer van de verklaring moet bevatten. Cascade vraagt zich af wie verantwoordelijk is voor het beheer hiervan.

Artikel 4.12 (afleverbon)

Onder artikel 4.12 wordt gesteld dat er een afleverbon verstrekt dient te worden wanneer een partij bouwstof is ontstaan door samenvoeging van twee of meer partijen en er van alle partijen afzonderlijke milieuverklaringen beschikbaar zijn. Onder punt 2 van dit artikel wordt benoemd welke informatie de afleverbon dient te bevatten.

Cascade voorziet problemen onder dit artikel wanneer er bij een samengevoegde partij sprake is van het ontbreken van een milieuverklaring (om welke reden dan ook) van een van de partijen. In dit geval is er sprake van een juridisch niemandsland, aangezien de partij ook niet door een partijkeuring gelegitimeerd kan worden. Een partij zal dan als afvalstof ontzorgd dienen te worden, met de nodige waardevermindering tot gevolg.

Artikel 5.3 (omvang van de partij)

Cascade verzoekt om bij punt 2 van artikel 5.3 het volgende tekstdeel toe te voegen: '*indien asbest visueel wordt aangetroffen in de fractie bodemvreemd materiaal*'.

Artikel 5.13 (partijkeuring: rapportage)

Cascade verzoekt om hier een extra punt toe te voegen (punt q): '*q. Bij een Europese Verordening Overbrenging Afvalstoffen (EVOA) het beoogde kennisgevingsnummer*'.

Artikel 5.50 (afleverbon)

Onder artikel 5.50 punt 2j wordt gesteld dat een afleverbon o.a. een ondertekening door de natuurlijke persoon die de bon heeft afgegeven of een natuurlijk persoon die hiertoe geautoriseerd is moet bevatten. Cascade vraagt zich af hoe dit geregeld is voor (bijvoorbeeld) zand dat vanuit een schip op de wal en daarna in depot geplaatst wordt (in dit geval is er sprake van een 'winkelverkoop'). Ofwel, de functie tussendepot bij splitsing van partijen ontbreekt. Cascade verzoekt om dit te verduidelijken.

Bijlage B. Tabel 3a 2^e kolom

In de 2^e kolom staat de emissie uitgedrukt in mg/kg, Cascade vermoedt dat dit moet zijn mg/l.

Bijlage B. Tabel 3d.

In deze tabel staan de normen voor toepassing van grond in diepe plassen beschreven. Generiek blijkt dat alleen de kwaliteitsklasse 'wonen' nog toepasbaar is in een diepe plas. Dit staat echter niet in verhouding tot het generiek toepassen van grond op de waterbodem. Cascade vraagt zich af wat de verklaring is voor dit verschil.

(Toelichting: Het verschil in grond voor afdeklaag tussen vrij-liggende plassen (klasse landbouw/natuur) en niet vrij-liggende plassen (klasse licht verontreinigd) staat in de 2^e en 3^e kolom. In de 3^e kolom zijn de normen ruimer (voor de afdeklaag dus) dan voor toepassing in de kern 1^e kolom. Dat onderscheid is niet logisch en zou in de visie van Cascade minimaal gelijk moeten zijn).

Commentaren op specifieke tekstgedeelten Nota van toelichting

Hoofdstuk 3.6. (Vermelding van een specifieke kwaliteit van grond of baggerspecie)

Specifieke toepassing Tarragrond ontbreekt in de tabel op pg. 34 van de toelichting. Cascade verzoekt dit in te voegen.

Hoofdstuk 3.8 (Omgaan met niet-genormeerde stoffen)

Onder dit punt wordt gesteld dat het buiten de verantwoordelijkheid van het laboratorium ligt om uitspraken te doen over de toepassing(on)mogelijkheden van materiaal. Cascade merkt hier graag op dat er wel degelijk een verantwoordelijkheid bestaat wanneer het materiaal concentraties bevat die een duidelijk gevaar vormen voor mens en milieu.